

досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну діяльність; проведення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти (студентами, слухачами) та об'єктивне оцінювання результатів їх навчання. З урахуванням того, що одним з важливих напрямків освітньої діяльності в університеті є навчально-методична робота викладачів, у доповіді розглянуто питання щодо дотримання принципів академічної доброчесності при проведенні цієї роботи. Відповідно до цього розглянуто особливості порушень академічної доброчесності у випадках академічного плагіату, фальсифікації (свідомої зміни чи модифікації наявних даних), обману (неправдивої інформації, фабрикації, списування), хабарництва.

За результатами розгляду цих питань на кафедрі механіки і проектування машин та їх обговорення з провідними викладачами інших кафедр встановлено, що при розробленні методичного забезпечення необхідно запобігати порушенням академічної доброчесності в першу чергу у формах академічного плагіату, фальсифікації та обману. Такі рішення мають бути системного характеру. Як базу для їх реалізації слід розглядати позитивний досвід кафедр механіко-енергетичного факультету щодо супроводу і контролю якості навчально-методичних розробок викладачів на всіх етапах їх створення – від етапу планування до завершення написання, рецензування та передачі до видання.

С. В. Бобрицький, В. І. Громов

ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПРИ ФУНКЦІОНУВАННІ СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ГУРТКІВ

З метою підвищення рівня студентських науково-дослідних робіт на кафедрі механіки і проектування машин створені наукові гуртки за профілем відповідних загальноінженерних дисциплін під керівництвом провідних викладачів. Одним із важливих напрямків їх функціонування є ознайомлення студентів з основними принципами академічної доброчесності та технологіями їх дотримання. З урахуванням загальних напрямків цієї роботи, особлива увага приділяється необхідності запобігання таким явищам, як академічний плагіат, фальсифікація отримуваних та вже наявних результатів та різні види обману (надання неправдивої інформації щодо власної творчої діяльності). З метою запобігання випадкам академічного плагіату при підготовці наукових звітів, спільних публікацій, доповідей на науково-технічних конференціях, а також при підготовці робіт на різноманітні конкурси зі студентами вивчаються правила застосування літературних джерел та результатів їх тестового супроводу, які здобуті іншими науковцями. Студенти отримують інформацію про сучасні системи контролю виконання цієї

вимоги в наукових працях, що подаються до захисту або публікуються. Також звертається увага на недопущення випадків фальсифікацій та обману при проведенні науково-дослідних робіт, аналізуються відповідні приклади.

Н. А. Аксьонова, О. В. Оробінський

ЗАПОБІГАННЯ ВИПАДКАМ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ ЗА ОСНОВНИМИ НАПРЯМАМИ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ

У сучасних умовах великої кількості інформації однією з основних проблем при виконанні наукових та індивідуальних освітніх робіт є доброчесність виконання, іншими словами, повноцінне авторство, оригінальність роботи. Треба уникати надмірного використання різноманітних джерел, висновки і літературні огляди не можуть мати ознак плагіату та компіляції. Зрілим вченим і студентам на ранніх стадіях навчання необхідно знати основні вимоги до створення та опублікування авторських робіт – як елементарних індивідуальних завдань, рефератів, курсових і дипломних проектів, так і наукових статей, монографій та інших праць. Основний підхід до методики відповідності принципам академічної доброчесності та етики учасниками освітнього процесу можна розділити на два аспекти. Першим слід вважати відповідність оригінальності власних праць, уникнення плагіату, а другим – власну турботу про захист авторських прав своїх праць. Сучасні технології запобігання плагіату потребують чіткого розуміння того, що взагалі прийнято вважати плагіатом як таким, основних його характеристик та рис, які можуть стати причиною звинувачення автора в недоброчесності.

Плагіатом прийнято вважати привласнення авторства на чужий твір або відкриття, винахід чи пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора. Однозначно і офіційно визначеного порога, що визначає допустимий відсоток плагіату в науковій роботі, немає. Різні системи перевірки на плагіат показують різний рівень унікальності одного і того самого наукового тексту, а грань між цитуванням і плагіатом вкрай тонка. Найбільш поширені варіанти, коли науковий текст однозначно і справедливо оцінюється як плагіат:

- плагіат тексту наукової статті з різним відсотковим складом – спроба переопублікувати чужу роботу (наукову статтю або її частину) під своїм ім'ям; плагіат законодавчого / офіційного документа, підручника, державного стандарту. Для студентів властиво і цілком природно писати наукові статті, ґрунтуючись на опублікованих джерелах, але наукова робота (реферат, стаття) передбачає аналіз описуваного об'єкта, а не просту констатацію його існування;